

Sygn. akt II UK 698/15

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z wniosku J. s.c. w B. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

z udziałem zainteresowanych T. N., Z. N., M. G., A. G., J. J., F. B., K. B., D. D., W.K. , A. Ż.

o ubezpieczenie i składki,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 października 2016 r.,

skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 28 kwietnia 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2015 r. oddalił apelację J. S. i E. S. - współników spółki cywilnej J. s.c. w B. (dalej J.) - od wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 16 lipca 2014 r. oddalającego odwołanie J. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 9 kwietnia 2014 r. stwierdzających, że zainteresowani: T. N., Z. N., M.G., A. G., J. J. , F. B., K. B., D. D., W. K. oraz A. Ż. podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu z tytułu wykonywania pracy na rzecz J. na podstawie umów zlecenia w wyszczególnionych w decyzjach okresach.

Sądy w uzasadnieniu *meriti* uznały, że zebrany w sprawie materiał dowodowy nie dawał podstaw do stwierdzenia, iż sporne umowy były umowami o

dzieło. Z opisu czynności zleconych zainteresowanym w spornych umowach wynika, że przedmiot tych umów został ujęty w sposób ogólny, jako ogólnie określony cel w postaci montażu węzłów cieplnych i instalacji sanitarnych, który wpisuje się w profil usług świadczonych przez J. tj.: budowę węzłów cieplnych w blokach mieszkalnych i w budynkach użyteczności publicznej, wykonywanie przyłączy cieplnych i montaż instalacji C.O., montaż kotłowni cieplnych oraz wszelkie prace budowlane związane z adaptacją pomieszczeń niezbędną do wykonania instalacji, inne prace określane jako tzw. „biały montaż”, tj. montaż umywalek i zlewozmywaków, a także inne roboty malarsko - budowlane. Zainteresowani wykonywali powyższe prace przy użyciu własnych narzędzi oraz w dowolnym czasie, ponieważ nie mieli ściśle określonych godzin pracy. Prace te stanowiły *de facto* kolejne etapy montażu węzłów cieplnych i instalacji sanitarnych i miały charakter standardowy, powtarzalny, ciągły, wymagający jedynie starannego działania, w związku z czym nie można ich było zakwalifikować jako wykonywanie zindywidualizowanych dzieł (art. 627 k.c.). W konsekwencji Sąd obydwu instancji przyjął, że sporne umowy zawarte przez J. z zainteresowanymi zawierały cechy konstytutywne umów o świadczenie usług (art. 750 k.c. w związku z art. 734 k.c.).

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku wywiódł J. zaskarżając go w całości i wnosząc o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu oraz rozstrzygnięcie o kosztach procesu za obie instancje oraz za postępowanie przed Sądem Najwyższym.

Skarga kasacyjna została oparta na podstawach naruszenia przepisów prawa materialnego, tj.: 1) art. 65 § 2 w związku z art. 353¹ k.c. przez niewłaściwe zastosowanie, 2) art. 750 k.c. przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, 3) art. 627 k.c. przez niewłaściwe zastosowanie, 4) art. 6 ust. 1 pkt 4 i art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 963 ze zm.) przez niewłaściwe zastosowanie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono występowaniem istotnych zagadnień prawnych:

1) czy umowa, w której przedmiotem świadczenia jednej ze stron jest osiągnięcie określonego rezultatu, nie mającego jednak cech oznaczonego dzieła w

rozumieniu art. 627 k.c., może być zakwalifikowana do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami i do których stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu (art. 750 k.c.), czy też w świetle treści art. 353¹ k.c. może ona zostać uznana za umowę nienazwaną, która tak dalece przypomina umowę nazwaną — umowę o dzieło, że należy do niej, w kwestiach nieuregulowanych, stosować przepisy o umowie o dzieło, a w konsekwencji nie może być ona uznana za umowę o świadczenie usług,

2) czy w przypadku uznania, że umowa, w której przedmiotem świadczenia jednej ze stron jest osiągnięcie kreślonego rezultatu, nie mającego jednak cech oznaczonego dzieła w rozumieniu art. 627 k.c. jest umową nienazwaną, która tak dalece przypomina umowę nazwaną - umowę o dzieło, że należy do niej, w kwestiach nieuregulowanych stosować przepisy o umowie o dzieło, to umowa taka w świetle treści art. 6 ust. 1 pkt 4 i art. 13 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi tytuł do objęcia ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym oraz wypadkowym.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie od skarżącego na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich stanowi art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłance występowania w sprawie istotnego zagadnienie prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.).

Dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego konieczne jest przedstawienie problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950, czy z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307). Jednocześnie zagadnienie prawne powinno być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr 52571). Chodzi więc o problem, którego wyjaśnienie byłoby konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy, a ustalonym przez sąd drugiej instancji, stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną stanowiącą podstawę wydania zaskarżonego wyroku. Musi więc ono pozostawać w związku ze sprawą (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13, LEX nr 1375467; z dnia 26 stycznia 2012 r., I PK 124/11, LEX nr 1215465; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 19 marca 2012 r., II PK 293/11, LEX nr 1214577; z dnia 24 lutego 2005 r., III PK 6/05, LEX nr 513003).

Przetawione w skardze zagadnienia prawne opierają się na założeniu, że przedmiotem spornych umów są świadczenia zmierzające do osiągnięcia określonego rezultatu. Wobec braku zarzutów naruszenia przepisów postępowania w podstawach skargi kasacyjnej Sąd Najwyższy był związany miarodajnym

ustaleniem faktycznym oraz kontestowaną oceną prawną, która usuwała się spod rozeznania kasacyjnego (art. 398³ § 3 k.p.c.). Wynikało z nich jednoznacznie, że sporne umowy „jedynie ogólnie określały cel w postaci montażu węzłów cieplnych i instalacji sanitarnych, malowania ścian, konserwacji i przeglądu węzłów sanitarnych i usuwania awarii, wykonywania robót modernizacyjnych” a czynności określone w tych umowach „miały charakter powtarzalny i wymagający jedynie starannego działania”, „nie były zatem realizowane w ramach umowy rezultatu” i „nie można ich było zakwalifikować jako wykonanie zindywidualizowanych dzieł”, jednocześnie „praca wykonywana przez zainteresowanych nie wymagała wyjątkowych predyspozycji.” Zatem z ustaleń Sądu drugiej instancji wynikało, że przedmiotem świadczenia jest staranne wykonywanie opisanych w umowach czynności, a nie osiągnięcie konkretnego rezultatu. Mając powyższe na uwadze rozstrzygnięcie przez Sąd Najwyższy zagadnień dotyczących umów zmierzających do osiągnięcia określonego rezultatu nie miałoby żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Sformułowane w skardze „zagadnienia prawne” wykraczają zaś poza podstawę faktyczną zaskarżonego wyroku.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.